

BÁO CÁO

Kết quả tổng điều tra, rà soát tình hình hoạt động tội phạm mua bán người và các đối tượng khác có liên quan giai đoạn 2008- 2013

Thực hiện Chương trình hành động phòng, chống tội phạm mua bán người giai đoạn 2011- 2015 của Chính phủ, ngày 08 tháng 5 năm 2013, Ban Chỉ đạo 138/CP ban hành Kế hoạch số 114/KH-BCĐ chỉ đạo toàn quốc tổng điều tra, rà soát tình hình hoạt động tội phạm mua bán người và các đối tượng khác có liên quan giai đoạn 2008- 2013, kết quả tổng hợp như sau:

I. CÔNG TÁC TỔ CHỨC TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

1. Bộ Công an đã ban hành các văn bản chỉ đạo hướng dẫn chi tiết cho Công an các đơn vị, địa phương tổ chức tổng điều tra, ban hành các biểu mẫu, cách thức thu thập, thống kê, phân tích, đánh giá tình hình trong 05 năm qua. Đồng thời, tổ chức 06 khóa tập huấn cho hơn 350 cán bộ, chuyên viên nhằm quán triệt Chương trình 130/CP giai đoạn 2011- 2015 và Kế hoạch số 114/BCĐ; thành lập 05 đoàn liên ngành kiểm tra, hướng dẫn các địa phương thực hiện.

- Chỉ đạo Tổng cục Cảnh sát phòng, chống tội phạm, nòng cốt là Cảnh sát Hình sự phối hợp với Bộ đội Biên phòng các cấp xây dựng các kế hoạch nghiệp vụ, tiến hành điều tra, rà soát tình hình hoạt động của tội phạm mua bán người, kết hợp với thực hiện cao điểm tấn công trấn áp tội phạm mua bán người trên toàn quốc, nhất là các tuyến biên giới Việt Nam với Trung Quốc, Campuchia và Lào.

- Chỉ đạo lực lượng Cảnh sát Quản lý hành chính về trật tự xã hội, Công an xã, phường, thị trấn... tiến hành điều tra, rà soát đối tượng phạm tội, nạn nhân bị mua bán và hoạt động nghi vấn về mua bán người.

- Chỉ đạo lực lượng Quản lý xuất, nhập cảnh xây dựng hoàn thiện và thống nhất tiêu chí xác định nạn nhân bị mua bán với Lào, Thái Lan; tổ chức 02 hội thảo về xây dựng, hoàn thiện thông tư liên tịch hướng dẫn quan hệ phối hợp và thủ tục tiếp nhận, xác minh nạn nhân bị mua bán; tổ chức rà soát, thống kê số nạn nhân và số con lai được tiếp nhận trở về do nước ngoài trao trả.

- Chỉ đạo lực lượng Cảnh sát thi hành án hình sự và hỗ trợ tư pháp phối hợp với lực lượng Hồ sơ Cảnh sát rà soát, thống kê danh sách các đối tượng phạm tội mua bán người đang quản lý tại các trại giam, cơ sở giáo dục; cung cấp danh sách các đối tượng phạm tội mua bán người đã chấp hành xong án, được trở về địa phương.

2. Bộ Tư lệnh Biên phòng chỉ đạo các đơn vị phối hợp với lực lượng Công an tiến hành điều tra, rà soát tình hình hoạt động tội phạm mua bán người tại các tỉnh biên giới; tổ chức 03 khóa tập huấn về nâng cao năng lực phòng, chống mua bán người, xác định và bảo vệ nạn nhân, điều tra thực trạng nạn nhân bị mua bán trên tuyến biên giới Việt Nam- Trung Quốc.

3. Bộ Tư pháp chỉ đạo thống kê số công dân Việt Nam kết hôn và cho nhận con nuôi có yếu tố nước ngoài; tham mưu Chính phủ ban hành Nghị định số 24/2013/NĐ-CP hướng dẫn về hôn nhân và gia đình có yếu tố nước ngoài; tổ chức các hội thảo sửa đổi, bổ sung Điều 119 “Tội mua bán người” và Điều 120 “Tội mua bán, đánh tráo, chiếm đoạt trẻ em” của Bộ luật hình sự nhằm tương thích với Công ước chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia (Công ước TOC) và phù hợp thực tiễn thi hành.

4. Bộ Lao động- Thương binh và Xã hội chỉ đạo thống kê, khảo sát số nạn nhân bị mua bán tự trở về và áp dụng các chính sách hỗ trợ; xây dựng, hoàn thiện các thông tư hướng dẫn thi hành Nghị định số 09/2013/NĐ-CP quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Phòng, chống mua bán người về hỗ trợ nạn nhân; ban hành quyết định phê duyệt đề án xây dựng đường dây nóng về phòng, chống mua bán người và triển khai Bộ chỉ số về công tác xác minh, bảo vệ nạn nhân.

5. Bộ Ngoại giao chỉ đạo các cơ quan đại diện của Việt Nam ở nước ngoài tích cực phối hợp, nắm chắc tình hình, kịp thời phát hiện và giải cứu nạn nhân, bảo hộ quyền lợi công dân Việt Nam là nạn nhân bị mua bán, sớm đưa họ về nước đoàn tụ gia đình.

6. Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân tối cao có kế hoạch chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ và nâng cao chất lượng truy tố, xét xử các vụ án mua bán người; tổ chức 02 khóa tập huấn về kỹ năng thực hành quyền công tố; ban hành Thông tư liên tịch số 01/2013/TTLT hướng dẫn truy cứu trách nhiệm hình sự người có hành vi mua bán người.

7. Ở các địa phương: Ngay sau khi nhận được Kế hoạch số 114/KH-BCĐ của Ban Chỉ đạo 138/CP, 63/63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã triển khai xây dựng kế hoạch, tổ chức tập huấn, phối hợp với các lực lượng có liên quan tổ chức tổng điều tra, rà soát tội phạm mua bán người và các đối tượng khác có liên quan. Nổi bật là địa phương: Hà Nội, Hải Phòng, Bắc Giang, Tuyên Quang, Hà Giang, Lai Châu, Điện Biên, Yên Bái, Hải Dương, Tây Ninh, Hậu Giang...

II. KẾT QUẢ TỔNG ĐIỀU TRA, RÀ SOÁT

1. Tình hình, kết quả hoạt động phòng, chống tội phạm mua bán người

Từ năm 2008 đến tháng 6 năm 2013, lực lượng Công an, Biên phòng cả nước đã phát hiện 2.390 vụ, 3.961 đối tượng, lừa bán 4.721 nạn nhân.

- Phân tích theo năm:

- + Năm 2008: 375 vụ, 718 đối tượng, 981 nạn nhân.
- + Năm 2009: 395 vụ, 748 đối tượng, 869 nạn nhân.
- + Năm 2010: 429 vụ, 683 đối tượng, 671 nạn nhân.
- + Năm 2011: 454 vụ, 670 đối tượng, 821 nạn nhân.
- + Năm 2012: 478 vụ, 809 đối tượng, 883 nạn nhân.
- + 06 tháng năm 2013: 259 vụ, 333 đối tượng, 496 nạn nhân.

- *Phân tích theo hành vi phạm tội:*

- + Mua bán người (người từ đủ 16 tuổi trở lên): 2.105 vụ (88,08%), 3.313 đối tượng.
- + Mua bán trẻ em (người dưới 16 tuổi): 177 vụ (7,40%), 399 đối tượng.
- + Mua bán cả người lớn và trẻ em: 108 vụ (4,52%), 249 đối tượng.

- *Phân tích theo phạm vi hoạt động tội phạm mua bán người:*

- + Mua bán người trong nước: 97 vụ (4,06%), 236 đối tượng.
- + Mua bán người ra nước ngoài: 2.293 vụ (95,94%), 3.725 đối tượng.

- *Phân tích theo mục đích phạm tội:*

- + Mua bán người vì mục đích cưỡng bức lao động: 13 vụ (0,54%), 20 đối tượng.
- + Mua bán người vì mục đích mại dâm: 1.392 vụ (58,24%), 2.410 đối tượng.
- + Mua bán người vì mục đích hôn nhân: 398 vụ (16,65%), 876 đối tượng.
- + Mua bán người vì mục đích khác: 587 vụ (24,57%), 655 đối tượng.

- *Phân tích 3.961 đối tượng phạm tội mua bán người, trong đó:*

- + Giới tính: Nam 58,68%; nữ 41,32%.
- + Dân tộc kinh: 84,67%, dân tộc khác: 15,33%.
- + Trình độ học vấn: Không biết chữ: 567 đối tượng, 13,31%; Tiểu học và phổ thông cơ sở: 2.668 đối tượng, 67,36%; Phổ thông trung học, cao đẳng, đại học, trung học nghề: 726 đối tượng, 18,33%;
- + Nghề nghiệp: Làm ruộng: 37,76%; Buôn bán tự do hoặc không nghề: 36,88%; Nghề khác: 25,36 %.
- + Quốc tịch Việt Nam: 98,25%; quốc tịch khác: 1,75%.
- + Có tiền án, tiền sự: 14,77%; chưa có tiền án, tiền sự: 85,23%.

Nhìn chung, tình hình hoạt động tội phạm mua bán người diễn ra phức tạp, tính chất, quy mô và thủ đoạn hoạt động phạm tội ngày càng tinh vi, xảo quyệt, có tổ chức chặt chẽ và xuyên quốc gia, đáng chú ý:

- Tội phạm mua bán người đã xảy ra trên phạm vi 63 tỉnh, thành phố trong cả nước, tập trung chủ yếu qua các tuyến biên giới giữa Việt Nam với Trung Quốc, Campuchia và Lào, trong đó, địa phương phát hiện xảy ra nhiều vụ mua

bán người là: Hà Giang 120 vụ, Lào Cai 104 vụ, Lai Châu 80 vụ, Quảng Ninh 71 vụ, Hà Nội 64 vụ...

- Ở nước ta, không chỉ xảy ra mua bán phụ nữ, trẻ em mà cả mua bán đàn ông (ở Lào Cai, Hải Dương, Quảng Ninh, Hà Nội, Hà Giang), mua bán trẻ sơ sinh, trẻ trong bào thai (xem mục 5.II), mua bán nội tạng (như vụ Nguyễn Văn Tám, trú tại Sóc Trăng, cầm đầu lừa hàng chục thanh niên tại các địa phương phía Nam sang Trung Quốc bán thận, trong đó, có Tô Công Luân, 20 tuổi, sinh viên và bị tử vong sau khi về Việt Nam; hoặc đầu năm 2011, Công an thành phố Cần Thơ bắt 10 đối tượng, đưa 75 thanh niên tại các tỉnh miền Tây sang Trung Quốc, Singapor... bán thận), đê thuê (như vụ năm 2011, lực lượng chức năng đã tiếp nhận và hỗ trợ đưa 15 phụ nữ Việt Nam đê thuê tại Thái Lan về nước); hoặc mua bán, đánh tráo, chiếm đoạt trẻ em (riêng địa bàn tỉnh Hà Giang, từ năm 2008 đến nay phát hiện 115 vụ, chiếm đoạt 142 nạn nhân)...

- Trên 90% số vụ là mua bán người ra nước ngoài, tuy nhiên, trong thời gian gần đây, phát hiện ngày càng nhiều vụ mua bán người trong nước, ép nạn nhân làm mại dâm hoặc lao động cưỡng bức như: Công an thành phố Hà Nội khám phá 25 vụ, bắt 49 đối tượng. Công an thành phố Hải Phòng khám phá 07 vụ, bắt 17 đối tượng. Công an tỉnh Tây Ninh bắt 22 đối tượng, liên quan đến 105 nạn nhân, đã giải cứu 16 nạn nhân với thủ đoạn cho vay nặng lãi rồi ép nạn nhân bán dâm, lao động cưỡng bức.

- Tình trạng mua bán người sang Trung Quốc chiều hướng ngày càng tăng (chiếm 72% tổng số vụ, trong khi giai đoạn 1998-2008 chiếm 65%). Điển hình: Công an tỉnh Tây Ninh phối hợp với Công an các đơn vị, địa phương phá 09 chuyên án, bắt 115 đối tượng (có 59 người Trung Quốc), giải cứu 204 phụ nữ.

- Tình trạng mua bán người dưới dạng đưa người ra nước ngoài lao động trái phép diễn ra phức tạp, với thủ đoạn dụ dỗ tìm kiếm việc làm có thu nhập cao rồi đưa người ra nước ngoài dưới dạng du lịch, thăm thân, lao động trái phép, thu giữ giấy tờ, hộ chiếu, không làm các thủ tục cư trú, bắt lao động cưỡng bức và lạm dụng tình dục như: Công an tỉnh Tiền Giang phá chuyên án, bắt 14 đối tượng, lừa 124 phụ nữ bán sang Malayxia, Đài Loan, Hàn Quốc... hoạt động mại dâm; Công an tỉnh Kiên Giang phá 02 vụ, bắt 05 đối tượng, lừa 33 nạn nhân bán sang Malayxia, Nga; Công an tỉnh Hậu Giang phá chuyên án, bắt 07 đối tượng, lừa 30 phụ nữ sang Malayxia...

Về kết quả điều tra, truy tố, xét xử và thi hành án:

- Lực lượng Công an, Biên phòng đã điều tra, khám phá 2.071 vụ, bắt 3.314 đối tượng.

- Viện kiểm sát nhân dân các cấp truy tố 1.128 vụ, 2.001 bị can. Tòa án nhân dân các cấp đã xét xử sơ thẩm 1.096 vụ, với 2.161 bị cáo.

- Tính đến ngày 20 tháng 5 năm 2013, có 1.544 phạm nhân đang chấp hành án trong các trại giam trên toàn quốc, trong đó, tù chung thân 08 người, từ 15 năm

đến 20 năm 334 người, từ 7 năm đến 15 năm 665 người, từ 3 năm đến 7 năm 487 người, 3 năm trở xuống 50 người.

- Từ ngày 01 tháng 01 năm 2008 đến ngày 20 tháng 5 năm 2013, có 1.250 người phạm tội mua bán người chấp hành xong án phạt tù, chủ yếu là các tỉnh, thành phố phía Bắc. Địa phương có nhiều phạm nhân là: Lào Cai 132, Hà Giang 87, Hà Nội 84, Bắc Giang 71, Thanh Hóa 66, Hải Phòng 57, Lạng Sơn 45 ...

2. Tuyển và địa bàn trọng điểm về mua bán người

a) Tuyển trọng điểm

Trên toàn quốc, lực lượng Công an, Biên phòng các cấp đã xác định có 61 tuyển (5 tuyển quốc tế, 18 tuyển liên tỉnh, 38 tuyển liên huyện) trọng điểm về mua bán người, trong đó, tập trung vào các tuyển:

- *Tuyển biên giới Việt Nam - Trung Quốc (chiếm 72%)*: Xác định có 21 tuyển (liên tỉnh, huyện), lên danh sách quản lý nghiệp vụ 450 đối tượng; 4.120 phụ nữ, trẻ em bỏ nhà đi khỏi địa phương nghi bị mua bán, 18.100 phụ nữ kết hôn với người Trung Quốc; 249 cơ sở kinh doanh nhà hàng, khách sạn, nhà nghỉ, quán bar...có biểu hiện mua bán người dọc biên giới Trung Quốc. Nổi lên trên tuyển này là: Tình trạng mua bán người dưới dạng kết hôn giả, bán vào các động mại dâm; mua bán đàn ông để cưỡng bức lao động; chiếm đoạt, bắt cóc phụ nữ, trẻ em; mua bán trẻ sơ sinh, trẻ trong bào thai, mua bán nội tạng...

- *Tuyển biên giới Việt Nam - Campuchia (chiếm 10%)*: Xác định 17 tuyển (liên tỉnh, huyện), 176 điểm và tụ điểm dịch vụ tại khu vực biên giới thường xuyên thu hút khoảng 300- 500 phụ nữ là người Việt Nam và Campuchia hoạt động mại dâm có biểu hiện mua bán người. Đáng chú ý tình trạng người Việt Nam bị lừa bán sang Campuchia hoạt động mại dâm hoặc đưa sang nước thứ ba ép buộc lấy chồng bất hợp pháp, hoạt động mại dâm, cưỡng bức lao động, để thuê.... Ngoài ra, còn phát hiện một số phụ nữ, trẻ em người nước ngoài bị đưa trái phép qua Việt Nam sang Campuchia bán đi các nước khác.

- *Trên tuyển biên giới Việt Nam - Lào (chiếm 6%)*: Lên danh sách và đưa vào diện quản lý nghiệp vụ hơn 200 đối tượng, dựng lại 44 đường dây, với 109 đối tượng có biểu hiện hoạt động. Lên danh sách gần 3.000 người bỏ nhà đi khỏi địa phương nghi bị mua bán, hơn 3.500 phụ nữ kết hôn với người nước ngoài; 120 cơ sở kinh doanh dịch vụ có biểu hiện mua bán người phục vụ hoạt động mại dâm.

b) Địa bàn trọng điểm: Có 185 địa bàn trọng điểm về hoạt động của tội phạm mua bán người mà cần có kế hoạch, biện pháp phòng ngừa, đấu tranh. Đặc biệt là các địa bàn thị trấn, thị xã, thành phố trên tuyến biên giới; hoặc các thành phố, thị xã (như Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh...) nơi đối tượng phạm tội tập kết nạn nhân trước khi đưa ra nước ngoài bán; hoặc các trung tâm du lịch, nhà hàng, nhà chứa và các động mại dâm trá hình trong nước.

3. Về nạn nhân bị mua bán và nghi bị mua bán

Nạn nhân bị mua bán thường tập trung ở những vùng nông thôn, đặc biệt là vùng sâu, vùng xa, đa phần trong số họ có hoàn cảnh kinh tế khó khăn, không có việc làm, gặp những chuyện éo le về tình cảm, thiếu hiểu biết xã hội và kỹ năng sống, nhẹ dạ cả tin, nên dễ dàng tin theo những lời hứa hẹn của các đối tượng về việc làm ổn định, thu nhập cao hoặc lấy chồng nước ngoài khá giả, dẫn đến bị lừa bán. Bên cạnh đó, trong số các nạn nhân cũng có những cô gái trẻ thích hưởng thụ, ăn chơi, đua đòi, bị dụ dỗ đi du lịch, tham quan... và bị bán vào các nhà chứa, động mại dâm hoặc làm vợ người nước ngoài. Thời gian gần đây, nhiều học sinh, sinh viên ở thành phố, thị xã cũng bị lừa bán.

Từ năm 2008 đến tháng 6 năm 2013, cả nước có 4.721 nạn nhân bị mua bán được xác định trong các vụ án, trong đó:

- Giới tính: Nam giới: 169 (3,60%), nữ: 4.552 (96,40%), trong đó, dưới 16 tuổi: 757 (16,03%).

- Dân tộc kinh: 2.656 (56,26%), Dân tộc khác: 2.065 (43,74%).

- Trình độ học vấn: Không biết chữ: 862 (18,27%); Phổ thông cơ sở, tiểu học: 3.545 (75,10%); Đại học, cao đẳng, trung học nghề và phổ thông trung học: 314 (6,63%).

- Nghề nghiệp: Làm ruộng: 2.978 (63,08%); Không nghề hoặc buôn bán: 843 (17,86%); Học sinh, sinh viên: 232 (4,92%); Nghề khác: 668 (14,14%).

- Hoàn cảnh kinh tế khó khăn: 3.743 (79,30%), Trung bình: 888 (18,78%); Khá giả: 90 (1,92%).

- Tình trạng hôn nhân: Chưa lập gia đình: 3.861 (81,79%), đã lập gia đình: 860 (18,21%).

- Có 4.596 nạn nhân đã trở về đoàn tụ với gia đình.

Nạn nhân khi trở về địa phương, ngành Lao động- Thương binh và Xã hội phối hợp với các đoàn thể, tổ chức xã hội đã tư vấn, hỗ trợ các dịch vụ như: Trợ cấp khó khăn ban đầu, khám sức khỏe, tư vấn tâm lý, pháp lý... Một số nạn nhân được học nghề, vay vốn, tạo việc làm, tạo điều kiện cho họ tái hòa nhập cộng đồng. Tuy nhiên, còn nhiều người bị mặc cảm, hoàn cảnh kinh tế khó khăn, không có việc làm.

- Từ năm 2008 đến tháng 6 năm 2013, có 17.870 phụ nữ, trẻ em bỏ nhà đi khỏi địa phương không rõ lý do, nghi bị mua bán.

4. Công dân Việt Nam kết hôn với người nước ngoài

- Theo báo cáo của các địa phương, cả nước có 109.275 công dân Việt Nam (nữ chiếm 92,01%) kết hôn với công dân của trên 50 quốc gia, vùng lãnh thổ trên

thế giới (nếu tính từ trước đến nay, có 346.594 người, trung bình mỗi năm có khoảng 20.000 người kết hôn với người nước ngoài.

- Thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh miền Tây Nam bộ chiếm 78,02% tổng số công dân Việt Nam kết hôn với người nước ngoài, chủ yếu: Thành phố Hồ Chí Minh, Cần Thơ, Tây Ninh, Hậu Giang, Kiên Giang, Cà Mau, Bạc Liêu...

- Công dân Việt Nam kết hôn chủ yếu với công dân của các nước như: Hàn Quốc, Đài Loan (thuộc Trung Quốc), Mỹ, các nước Châu Âu, Trung Quốc...

Đáng chú ý, lực lượng chức năng đã phát hiện nhiều đường dây mua bán người sang Trung Quốc, Malayxia, Hàn Quốc, Đài Loan (thuộc Trung Quốc)... dưới dạng tổ chức “xem mặt chọn vợ”, “kết hôn” giả, nhiều trường hợp, sau đó, ép nạn nhân làm gái mại dâm như:

+ Công an tỉnh Tây Ninh phối hợp với Công an các đơn vị, địa phương phá Chuyên án 118M (2008), bắt Nguyễn Thị Yến (trú tại thành phố Hồ Chí Minh), cùng 07 đối tượng, từ năm 2006 đến tháng 12 năm 2008, đã lừa đưa trót lọt 700 phụ nữ tại các địa phương: Long An, Cần Thơ, Đồng Nai, Sóc Trăng... Riêng tỉnh Tây Ninh có 70 phụ nữ bán sang Malayxia, Hàn Quốc làm vợ.

+ Công an thành phố Cần Thơ bắt, xử lý Lee Chung Chen (người Hàn Quốc), cùng với các đối tượng người Việt Nam đã tổ chức cho 13 người Hàn Quốc xem mặt, chọn 130 phụ nữ Việt Nam làm vợ. Năm 2013, phá tiếp 01 chuyên án, bắt 04 đối tượng, lừa 11 phụ nữ ở các tỉnh miền Tây dưới dạng kết hôn rồi bán sang Trung Quốc làm gái mại dâm; Xử lý 02 đối tượng (Hua- Xia, người Trung Quốc và vợ là người Việt Nam) đã tổ chức 03 đợt cho đàn ông Trung Quốc xem mặt, chọn 35 phụ nữ Việt Nam làm vợ.

+ Từ năm 2008 đến nay, các lực lượng chức năng thành phố Hồ Chí Minh phát hiện và xử lý 35 vụ, với 181 đối tượng cò môi, môi giới dẫn dắt (trong đó, có 85 người Việt Nam và 96 người nước ngoài) tổ chức môi giới hôn nhân trái pháp luật cho người nước ngoài “xem mặt”, chọn hơn 3.500 phụ nữ Việt Nam làm vợ.

5. Về cho nhận con nuôi người nước ngoài

Theo báo cáo của các địa phương từ năm 2008 đến tháng 6 năm 2013, cả nước có 4.920 trẻ em Việt Nam cho người nước ngoài làm con nuôi (nếu tính từ trước đến nay, có 16.641 trẻ em, trung bình mỗi năm có khoảng 1.000 trẻ em cho người nước ngoài làm con nuôi), trong đó, chủ yếu là 12 quốc gia có ký hiệp định hợp tác cho nhận con nuôi với Việt Nam (Pháp, Ý, Canada, Anh, Thụy Sĩ, Tây Ban Nha, Ailen, Đan Mạch, Thụy Điển, Bỉ, Mỹ).

Trong thời gian qua, các cơ quan chức năng đã phát hiện nhiều vụ mua bán trẻ em có liên quan đến lĩnh vực cho nhận con nuôi người nước ngoài như:

- Một số đối tượng lợi dụng sơ hở trong quy định của pháp luật về cho nhận con nuôi có yếu tố nước ngoài, đã sử dụng các đối tượng môi giới lân la tới các vùng nông thôn để thu mua gom trẻ sơ sinh của những phụ nữ lỡ có thai, sinh con ngoài ý muốn, gia đình kinh tế khó khăn, rồi móc nối với các trung tâm núp dưới trợ giúp pháp lý nhân đạo, lập hồ sơ giao trẻ em bị bỏ rơi ở các trạm y tế, để hợp pháp hóa rồi tìm cách chuyển ra nước ngoài thực chất là bán. Điển hình như: Năm 2008, Công an tỉnh Hòa Bình khám phá vụ án, bắt 20 đối tượng, trong hơn 03 năm đã thu gom 22 trẻ sơ sinh bị bỏ rơi đưa vào trung tâm, rồi lập hồ sơ giả chuyển cho người nước ngoài làm con nuôi.

- Phát hiện tình trạng mua bán trẻ sơ sinh, trẻ trong bào thai bán sang Trung Quốc điển hình như: Nguyễn Văn Hiền, trú tại Hà Nội, cầm đầu, cùng 10 đối tượng khác đã gom 40 trẻ sơ sinh hoặc Nguyễn Thị Ngọc Hiền, ở Đồng Nai trong năm 2011 đã thu gom bán 25 trẻ sơ sinh bán sang Trung Quốc; Hoặc tại một số bệnh viện trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh (bệnh viện Từ Dũ, bệnh viện Hùng Vương...), những người phụ nữ mang thai ngoài ý muốn thông qua các đường dây môi giới chuyên nghiệp rao bán trẻ sơ sinh trên mạng internet.

6. Về con lai có mẹ là nạn nhân bị mua bán từ nước ngoài trở về

Từ năm 2008 đến nay, toàn quốc tiếp nhận 315 con lai theo mẹ là nạn nhân bị mua bán từ nước ngoài trở về, trong đó:

- Nam chiếm 55,24%; nữ chiếm 44,76%.
- Từ Trung Quốc trở về chiếm 99,05%; còn lại là quốc gia khác.
- Đã nhập quốc tịch Việt Nam: 171 em (54,29%); chưa nhập quốc tịch Việt Nam: 144 em (45,71%). Các địa phương có đông trẻ em lai chưa nhập quốc tịch: Nam Định, Tuyên Quang, Hà Nội, Ninh Bình...

- Địa phương có nhiều con lai theo mẹ là nạn nhân bị mua bán từ nước ngoài trở về: Nam Định, Hà Nội, Hưng Yên, Vĩnh Phúc, Thái Nguyên, Ninh Bình, Hải Dương, Tuyên Quang...

NHẬN XÉT, ĐÁNH GIÁ

Việc chỉ đạo tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch tổng điều tra, rà soát tình hình hoạt động tội phạm mua bán người và các đối tượng khác có liên quan giai đoạn 2008- 2013, được các Bộ, ngành và UBND các địa phương thực hiện nghiêm túc như: Kịp thời ban hành kế hoạch, tổ chức tập huấn quán triệt và phân công cán bộ có kinh nghiệm phối hợp và hướng dẫn các đơn vị, quận, huyện, xã, phường... tổ chức thực hiện.

Qua rà soát, cơ bản đánh giá được thực trạng tình hình, xu hướng hoạt động tội phạm mua bán người ở nước ta; nỗ lực, cố gắng của các Bộ, ngành và địa phương trong chỉ đạo, tổ chức thực hiện có hiệu quả công tác phòng, chống tội phạm mua bán người. Đồng thời, phát hiện những sơ hở, bất cập trong quản lý Nhà nước về các lĩnh

vực như: Đưa người ra nước ngoài lao động, môi giới hôn nhân, cho nhận con nuôi có yếu tố nước ngoài, thăm thân, du lịch, nhập cảnh, qua lại biên giới... đã bị bọn tội phạm mua bán người lợi dụng hoạt động phạm tội.

Qua thực hiện kế hoạch tổng điều tra, rà soát tình hình hoạt động tội phạm mua bán người và các đối tượng khác có liên quan còn một số tồn tại cần khắc phục là:

- Một số Bộ, ngành và địa phương chưa chủ động, tích cực thực hiện: nội dung, kế hoạch còn chung chung, thiếu biện pháp và phân công cụ thể nên không nắm được tình hình và báo cáo kết quả điều tra còn sơ sài.

- Tình hình hoạt động của tội phạm mua bán người ở nước ta diễn biến phức tạp, trong nước còn tiềm ẩn nhiều đường dây, băng nhóm tội phạm hoạt động ngầm. Song công tác điều tra, nắm tình hình, quản lý đối tượng còn yếu nên chưa đánh giá đúng thực trạng tình hình cũng như xu hướng hoạt động tội phạm mua bán người, có địa phương báo cáo hàng năm không phát hiện hoặc chỉ xảy ra 01 đến 02 vụ nên không chủ động tham mưu cho các cấp lãnh đạo đề ra các kế hoạch, biện pháp đấu tranh ngăn chặn có hiệu quả loại tội phạm này.

- Công tác rà soát số nạn nhân bị mua bán trở về, nhất là số tự trở về để áp dụng các chính sách hỗ trợ theo quy định của pháp luật còn yếu, nhiều địa phương không nắm được và lúng túng trong tổ chức thực hiện.

- Công tác tuyên truyền phòng ngừa, phổ biến giáo dục pháp luật, nhất là tuyên truyền về Luật Phòng, chống mua bán người và các văn bản hướng dẫn thi hành để các tổ chức, cá nhân nâng cao nhận thức, tự giác tham gia phòng, chống tội phạm mua bán người còn chậm và chưa đến với đơn vị cơ sở.

- Sự phối hợp giữa các ngành chức năng trong điều tra, rà soát thống kê tình hình đối tượng phạm tội mua bán người, nạn nhân bị mua bán... còn chồng chéo, trùng lặp và chưa thống nhất cao.

III. PHƯƠNG HƯỚNG TRONG THỜI GIAN TỚI

Thời gian tới, ở nước ta, tình hình hoạt động tội phạm mua bán người tiếp tục diễn biến phức tạp, không chỉ mua bán phụ nữ, trẻ em mà cả mua bán đàn ông, mua bán, chiếm đoạt trẻ em, mua bán trẻ sơ sinh, trẻ trong bào thai, mua bán nội tạng, mua bán người ra nước ngoài và mua bán người trong nước xảy ra ngày càng nhiều; tính chất, quy mô, phương thức, thủ đoạn hoạt động ngày càng tinh vi, xảo quyệt, có tổ chức, xuyên quốc gia và quốc tế. Để chủ động phòng ngừa và đấu tranh ngăn chặn có hiệu quả tội phạm mua bán người trên phạm vi cả nước, Ban Chỉ đạo 138/CP đề nghị các Bộ, ngành và Ủy ban nhân dân các địa phương:

1. Quan tâm, tập trung chỉ đạo quyết liệt có hiệu quả Chương trình hành động phòng, chống tội phạm mua bán người giai đoạn 2011- 2015 mà trọng tâm là nội dung 05 đề án đã được phê duyệt.

2. Thực hiện lồng ghép nội dung Chương trình 130/CP với các chỉ thị, nghị quyết của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về công tác đảm bảo an ninh trật tự với các chương trình mục tiêu quốc gia phòng, chống tội phạm; phòng, chống ma túy của Chính phủ, chương trình xóa đói giảm nghèo, chương trình phát triển kinh tế, xã hội của địa phương. Huy động mọi nguồn lực, phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn dân tham gia phòng ngừa, ngăn chặn, đẩy lùi tội phạm mua bán người.

3. Ngày 04 tháng 10 năm 2013, Ban Chỉ đạo 138/CP có công văn và điện mật gửi các Bộ, ngành thành viên Ban Chỉ đạo và Giám đốc Công an các địa phương đề nghị tổ chức sơ kết giữa kỳ thực hiện Chương trình 130/CP giai đoạn 2011- 2015, tập trung rà soát, đánh giá cụ thể các mục tiêu, chỉ tiêu đã đạt được, chưa đạt được, những khó khăn, vướng mắc, nguyên nhân, bài học kinh nghiệm rút ra và dự kiến những công tác trọng tâm giai đoạn II (2014- 2015).

4. Tiếp tục thực hiện Kế hoạch số 114/BCĐ ngày 08 tháng 5 năm 2013 của Ban Chỉ đạo 138/CP nhằm chủ động nắm chắc tình hình, dự báo xu hướng hoạt động của tội phạm mua bán người và các đối tượng khác có liên quan; kịp thời chỉ đạo, triển khai các kế hoạch, biện pháp chủ động phòng ngừa và đấu tranh ngăn chặn không để tội phạm mua bán người hoạt động.

5. Trong báo cáo định kỳ 06 tháng và hàng năm của các Bộ, ngành và địa phương có nội dung báo cáo bổ sung về kết quả điều tra, khảo sát tình hình hoạt động tội phạm mua bán người và các đối tượng khác có liên quan.

6. Các Bộ, ngành Trung ương và UBND các địa phương tăng cường công tác kiểm tra, hướng dẫn đôn đốc các đơn vị thực hiện, duy trì giao ban định kỳ, sơ kết, rút kinh nghiệm và kiểm điểm trách nhiệm của các thành viên Ban chỉ đạo./T

Nơi nhận:

- Đ/c Nguyễn Xuân Phúc,
P.TTg, Trưởng BCĐ 138/CP (để b/cáo);
- Đ/c Bộ trưởng Bộ Công an (để b/cáo);
- Các Bộ, ngành thành viên
BCĐ 138/CP (để nghị ph/h c/đạo);
- V11, TC I, VI, VII, VIII (để t/hiện);
- Đ/c GD CA các địa phương (để t/hiện);
- Lưu: VT, C41(C56) (200b).

**KT. TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN**

**THỦ TRƯỞNG BỘ CÔNG AN
Thượng tướng Lê Quý Vương**